

4. LASTEN SUOMALAISEN VIITTOMAKIELEN KEHITYKSEN ARVIOINTIMATERIAALIT

Suomalaisen viittomakielen kehityksen

arviointimateriaalin puuttumisen vuoksi suomalaista viittomakieltä omaksuvien lasten kielitaidon arviointi on pitkään perustunut pelkästään puhutun kielen kehityksen arviointiin. Arviointimateriaali on kuitenkin tarpeen lapsen kielitaidon, kielen kehityksen etenemisen ja oppimisen todentamiseksi sekä niissä mahdollisesti ilmenevien haasteiden havaitsemiseksi. Tarve suomalaisen viittomakielen kehityksen arviointimateriaalille on kuitenkin selkeä, että voidaan luotettavasti ja kokonaisvaltaisesti arvioida viittomakieltä omaksuvien lasten kielitaitoa. Haasteena kuitenkin on, että viittomakieltä omaksuvat lapset ovat monin tavoin hyvin heterogeeninen joukko, mikä hankaloittaa toisaalta arviointimateriaalin kehitystyötä ja toisaalta kullekin ikätasolle liittyvien tyypillisten kielen kehityksen piirteiden asettamista. Tämän vuoksi on tärkeää, että viittomakieltä omaksuvan lapsen kielitaitoa arvioidaan suhteessa ympäristöön, jossa lapsi kieltä omaksuu mahdollisimman kattavasti kielitaidon eri osa-alueilla lapsen kaksi- ja monikielisyys huomioiden.

VIKKE (Viittomakieltä käyttävien lasten kielen kehityksen arviointi, kartoitus ja tukitoimenpiteet) -hankkeessa kehitetty suomalaisen viittomakielen kehityksen arviointimateriaali koostuu lapsen

kieliympäristön piirteitä arvioivasta vanhemmille suunnatusta kyselylomakkeesta sekä viidestä erilaisesta arviointimateriaalista. Arviointimateriaaleilla voidaan arvioida lapsen (8kk-15v) vuorovaikutustaitoja, kerrontataitoja sekä ymmärtävää ja tuottavaa kielitaitoa viittomavaraston ja suomalaisen viittomakielen kieliopillisten rakenteiden osalta.

- **SVK-LESIKKO** arvioi tuottavaa ja ymmärtävää viittomavarastoa ikävälillä 4-15 vuotta
- **SVK-YM** arvioi viittomakielen kieliopillisten rakenteiden ymmärtämistä ikävälillä 3-11 vuotta
- **SVK-NARRATI** arvioi viittomakielen kerrontataitoja ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista ikävälillä 4-11 vuotta
- **SVK-MAIN** arvioi kerronnan rakennetta ikävälillä 3-11 vuotta
- **SVK-MCDI** arvioi varhaisia vuorovaikutustaitoja sekä tuottavaa ja ymmärtävää sana- ja viittomavarastoa ikävälillä 8kk-2,5vuotta

POHDITTAVAKSI

- Pohdi, mitä hyötyä lasten kielitaidon arviointityökalusta on lapsen, perheen, opetuksen, kuntoutuksen, tutkimuksen, kieliyhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta.
- Pohdi minkälaista tietoa ja taitoa lasten suomalaisen viittomakielen arviointityökalun käyttö arvioijalta edellyttää.

Luettavaksi

Kanto, L., Syrjälä, H. & Mann, W. (2020). Assessing vocabulary in deaf and hearing children using Finnish Sign Language, *The Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, <https://doi.org/10.1093/deafed/enaa032>

Haug, T. (2005). Review of sign language assessment instruments. *Sign Language & Linguistics*, 8(1-2), 61-98.

Haug, T., & Mann, W. (2008). Adapting tests of sign language assessment for other sign languages—A review of linguistic, cultural, and psychometric problems. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 13(1), 138-147.

